

Home » Nieuws » GreenPortret: Gera van Os

Gera van Os is lector Duurzaam Bodembeheer bij Aeres Hogeschool Dronten. Op 28 oktober 2016 was de inauguratie. Hiervoor is zij meer dan 25 jaar onderzoeker geweest bij Wageningen UR op het gebied van plant- en bodemgezondheid. En ook nu gaat zij zich bij GreenPort NHN in het EFRO-project Evergreen intensief bezig houden met onderzoek naar bodemleven, bodemgezondheid en bodembeheer.

De bodem is de basis

“Je kunt de bodem zien als basis van alles. Naast het gebruik van de bodem voor sierteelt en als bouw- en natuurgrond is de bodem een cruciale schakel in het produceren van voedsel en in het opvangen van de gevolgen van klimaatverandering. Denk daarbij aan het bufferen van wateroverlast en watertekort en de vastlegging van CO₂. Het is dan ook ontzettend belangrijk om veel aandacht te schenken aan de kwaliteit van onze bodem. Helaas is dat in het verleden niet altijd gebeurd. Algemeen gesteld gaat het wereldwijd niet goed met de bodem. Denk aan ontbossing, uitputting of bebouwing. En aan de gevolgen daarvan, zoals erosie en het teruglopen van de bodemvruchtbaarheid.”

Bodemstructuur

“Erosie is een verschijnsel waar veel mensen zich wel iets bij voor kunnen stellen. Maar dat komt in Nederland niet zo veel voor. Minder bekend maar minstens zo ingrijpend als het gaat om de bodemkwaliteit is bodemverdichting en daling van het organisch stofgehalte. Organische stof in de bodem is onder andere afkomstig van gewasresten. Deze stof is belangrijk voor de bodemstructuur, voor de samenstelling en opbouw van de grond en de hoeveelheid lucht en water. En daarnaast is organische stof onmisbaar als voedsel voor het bodemleven.”

Robots op het land

“De kwaliteit van de bodemstructuur wordt onder andere bedreigd door het gebruik van steeds grotere en zwaardere machines op het land. Die drukken letterlijk de lucht en daarmee ook het leven uit de grond. De vraag is natuurlijk hoe we deze tendens kunnen keren. Een mogelijkheid hiertoe zoeken we onder andere in slimme oplossingen met robots: robots kunnen bijvoorbeeld vele malen lichter zijn dan de huidige machines. Bovendien kunnen robots zelfstandig werken en wellicht dag en nacht worden ingezet. Het is vooral belangrijk om bodemverdichting te voorkomen, want herstel van een verdichte grond is niet eenvoudig. In sommige gevallen kan groundbewerking een (tijdelijke) oplossing bieden. Maar een losgemaakte (onder)grond is juist weer extra kwetsbaar voor verdichting als erop gereden wordt. In de praktijk betekent dit dat de grond dan lange tijd niet

Noord-Holland Noord

“De staat van de bodem in Noord-Holland Noord verschilt per grondtype en is afhankelijk van wat de gebruiker ermee wil. Een aardappelteler heeft te maken met andere knelpunten dan een bollenkweker. In alle gevallen moet de bodem ook in deze regio met zorg worden bekeken en behandeld. We streven naar een groter bewustzijn van de kwetsbaarheid van de bodem in alle lagen van onze voedselketen. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt namelijk niet alleen bij de agrariërs: we maken direct of indirect allemaal gebruik van de bodem. Ook als je een zak aardappels koopt ben je onderdeel van deze keten en dus eigenlijk betrokken bij het belang van een goede bodem. De prijs die je betaalt voor de aardappelen bepaalt mede of de boer kan investeren in duurzame maatregelen om de bodemkwaliteit te verbeteren.”

Project EVERGREEN

“Vanuit mijn functie ben ik betrokken bij het project EVERGREEN, een EFRO project van de Greenport Noord-Holland Noord. Kort gezegd werken we binnen dit project samen aan onder andere duurzaam bodembeheer, groene gewasbescherming, vermindering van ziektes en het verhogen van de voedselveiligheid. Eén van de concrete activiteiten is het uitvoeren van praktijkonderzoek samen met ondernemers en studenten. Ontzettend belangrijk, vooral omdat voor elke bodem eigenlijk maatwerk nodig is. Nu we minder chemische stoffen willen gebruiken, moeten we weer terug naar versterking van de natuurlijke eigenschappen van de bodem. Met chemie was het behalen van een hoge productie relatief gemakkelijk: je paste een standaard recept toe en dat was dat. Maar vandaag de dag moet elke ondernemer in feite alle eigenschappen van zijn grond goed in beeld hebben en een meerjarenplanning maken voor de bodembewerking en het bodembeheer. Dat vereist een nieuwe manier van denken waar we met een grote groep mensen samen aan werken.”

Bodem boeit

“Ook na zoveel jaar blijft de bodem mij boeien. Het fascinerende is dat de bodem behalve het oppervlak nagenoeg onzichtbaar is, maar dat er zó ontzettend veel gebeurt daar beneden. En steeds meer mensen realiseren zich dat we afhankelijk zijn van de bodem. Toen ik net begon werd ik regelmatig met een schuin oog aangekeken als ik vertelde wat ik deed. Tegenwoordig is dat wel anders. Gelukkig maar, want we moeten het echt samen doen.”

Meer achtergrondinformatie bij het lectoraat Duurzaam Bodembeheer staat in het boekje 'Met je kop in het zand'.

EVERGREEN

Door de toenemende mondiale behoefte aan voedsel is het noodzakelijk om steeds zorgvuldiger om te gaan met de beschikbare grondstoffen. De vershring van het landschap en de afnemende water- en bodemkwaliteit vereist een continue niet aflatende inzet op duurzaam bodembeheer, groene gewasbescherming, vermindering van ziektes en verhogen van...

Sectoren:

